

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Collegium Universi Juris Canonici

Engel, Ludwig
Salisburgi, 1693

4. De Mutuis. Petitionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61596)

lis & fide digna esset, juramentoque asseruit, nunquam sibi citationem factam esse illi magis, quam nuntio credendum fore.

Realis citatio est, qua persona propter delictum, res alienam, aut aliam iustam causam apprehenduntur & arrestantur. Hæc citatio quamvis regulariter in criminalibus procedat, tamen quandoque in civilibus etiam locum habet, si vel reus in comparando nimis contumax, vel de fuga suspectus sit, nam debitorem de fuga suspectum posse etiam per ipsum creditorem apprehendi & Judici tradi, textus est in l. *an per erro. 10. §. si debitorem. 16. ff. Que in fraudem creditorum.* Dummodò creditum liquidum & contractum eo tempore, quo debitor adhuc sit solutus & integra fidei, ne aliquid possit imputari, quod cum minus idoneo contraxit. Videatur *Cañ. Lib. 2. observ. 44.*

Huc pertinet utriusque questio, utrum iudex in causis criminalibus indistinctè possit reum citare realiter, & ita incipere a captura? *Ex Mynsing. Cent. 5. observ. 6.* magis esse receptam sententiam capturam seu incarcerationem non nisi præmissa causæ cognitione faciendam esse, in qua iudex considerare debet, an crimen tam atrox sit, ut probabiliter dubitetur, ne reus metu poenæ aufugiat; item an personæ dignitas non obstat reali citationi, an poena tantum pecuniaria sit, ad quam solvendam reus sufficientes habeat facultates, per text. not. in l. 1. ff. *de Custodia & exhibitione reorum.*

Edictalis citatio dicitur, quæ fit per publicum edictum in aliquo loco publico affixum, quæ tamen non indistinctè pro libitu iudicis, sed certis tantum casibus fieri permittitur, qui sub hac generali regula comprehenduntur; quando reus aliter citari

non potest. Unde si reus latitet, si vagabundus, si contradictores sint incerti, ut in subhastatione vel inventione bonorum defuncti, ad hunc citandi modum deveniendum erit.

Sed quanto tempore tale edictum affixum esse debeat? *iv.* Hoc pendere ex arbitrio iudicis, qui aestimabit, utrum hæc publica citatio verisimiliter in citati notitiam pervenerit, quare ut facilius divulgetur, & in notitiam veniat, non in uno loco tantum, sed ad minus duobus vel tribus locis edictum affigendum erit.

TITULUS IV.

De Mutuis petitionibus.

SUMMARIUM.

1. Reconventio coram eodem iudice quare introducta & eius effectus.
2. In causis criminalibus & executivis non datur reconventio.
3. Nec in causa appellationis, vel spoli.
4. Excommunicatus reconvenire non potest.
5. Reconventio non datur, si causa sit realis, in qua iudex non potest cognoscere.
6. An clericus agens contra Laicum in foro seculari possit reconveniri?
7. Reconventio durante eadem lite semper proponi potest.
8. Causa conventionis & reconventionis simul tractandæ & terminandæ sunt, nisi de una prius liquet, quam de altera.

Contingit aliquando, quòd reus citatus in iudicio compareat, & ipse quoque actionem aliquam vicissim contra actorem & libellum proponat, eundemque super alia causa conveniat, idèd post superiorem titulum de *Libelli oblatione* sequitur iste de *Mutuis petitionibus*, sive quòd idem est, de mutuis Reconventionibus. Reconventio tam coram Ordinario, quam Delegato iudice proponi debet, & quidem

lite

litē pendente prohibetur reus ad eum coram alio Iudice convenire, ne coram diversis Iudicibus eodem tempore agatur. *c. fin. X. & c. dispendia. 3. de Rescripto. in 6. l. si idem. 11. 6. sed & si mutuo. 1. ff. de Jurisd. Quod si verb. actor noht respondere libello rei in causa reconventionis, non tenetur reus etiam actori ipsi in sua causa respondere. *c. 1. & 2. h. 1.* Non tamen in omnibus causis admittitur reconventio, 2 sunt enim quedam excepta. I. Ut non habet locum reconventio in causa criminalli, quia non relatione criminum, sed innocentia reus purgari debet. *c. 1. & 2. causa. 3. q. 11. l. 1. 4. qui. 4. ff. de Iudiciis publicis. H. In casibus executionis, quae scilicet habent paratam executionem, ut in debitis confessionatis & deposito. *l. penult. Cod. Depositi. III. In causa appellationis, l. 1. ff. Eum, qui appellaverit in Provincia defendi. IV. In causa spoliij propter privilegium spoliati, ex quo ante omnia restituendus est. *c. super spoliatione. 3. de Ordine cognitionis. V. Excommunicatus quamvis conveniri possit, ipse tamen actorem reconvenire non potest; quia reconventio non defensio, sed nova actio & impugnatio est. *c. cum inter. 5. de Except. VI. Denique non admittitur reconventio, si iudex super causa reconventionis cognoscere non possit, quia forte est spiritualis, aut indeclinabiliter ad aliud forum pertinens. Honor. *h. 1. Insignis est controversia, an Clericus agens contra Laicum in foro saeculari, possit à Laico in eodem foro saltem in causis civilibus reconveniri? Pro negativâ facit, quod reconventio sit secunda conventio, sicut ergo Clericus non potest conveniri coram Iudice Laico, ita nec reconveniri. Deinde quod in reconventionem fiat Iudex com-******

petens, qui ceteroquin respectu alterius competens non esset, sit ex jure prorogationis, et quod propter suam communicationem ultra in ipsum consentire; ut in actionibus coram eodem Iudice & eadem utilitate, ac iisdem prope expensis expectatur; hæc autem ratio in Clerico habere eum non potest, quia Clericus jurisdictionem Iudicis Laici in se prorogare minus valet. *c. si diligenti. 12. de Foro peti. E contra pro affirmativa adducitur regula generalis, quod actor nullam petitionis fori exceptionem se tueri possit minus coram eodem Iudice in causa reconventionis respondere debeat. *h. cum in manus. 14. Cod. de Sent. omnium pro cum. cum. qui non cogitur. 22. ff. de iis, à qua regula Clericus de Jure Clerico exceptus non reperitur. Hæc tamen ferè ab unâ quam alterâ parte habentur, ut Decius in *cap. est Clericus. num. 1. 5. 5. de Jurat. censet in Pontificis decisione. Ego quidem omnino puto, ad consuetudinem locorum tendendum esse cum Panorm. in *cap. 1. & Decio *dict. l. num. 156. Ubi verò qua consuetudo probari non possit, tamen sententiam affirmativam esse receptam, non obstante contrario argumento quod Clericus jurisdictionem Iudicis Laici prorogare non valet; nam hæc prorogatio non est voluntaria & descendens ex pacto Clerici, sed est necessaria & veniens ex autoritate legis, quae Iudicem in actorem, quam forsan alias non habet. Illa etiam ratio, quod reconventio sit secunda conventio, & propterea, quam conveniri, nec reconveniri possit, omnino probat; nam exinde sequeretur universaliter actor, qui esset alterius*****

uocam in illo iudicio, quod inchoavit, reconventi valeret, quod fallum esse nemo dubitat. Videatur Vall. h. t. §. 2. num. 3. Tel. ed. tit. n. 4. Marth. de Jurisd. p. 107. 2. casu. 107.

Reconventio non tantum ante vel immediate post litem contestatam, sed etiam ex probabiliori sententia quoad eundem, dante eodem iudicio, scilicet ante sententiam proponi potest, quia in cap. stipendia. §. reus quoque. de Rescript. in 6. generaliter dicitur, dari reconventionem durante eodem iudicio, & in Novel. 96. C. illud. 2. dicitur, tum demum reconventionem moveri posse coram alio iudice, si prius illis finem acceperit. Vall. d. l. h. tit. §. 3. Speculator de Reconvent. §. 3. Ceterum cause conventionis & reconventionis simul tractandae una sententia terminandae sunt, cum prerogativa tamen actoris, seu cause conventionis. cap. 1. h. t. l. 1. C. Rer. amotar. Quod est verum, si de utraque causa pariter loquat; si autem prius loquat de una quam de altera, iudex poterit pronuntiare, de illa, de qua loquit, & si ab ea contigerit appellari, poterit interim procedere in altera, quia sunt diversae causae. Joann. Honor. h. t. n. 5.

TITULUS V.

De Litis Contestatione.

SUMMARIUM.

1. Quid sit & quomodo fiat litis contestatio?
2. Non fit litis contestatio, si protestatio in contrarium addatur: quod limitatur in n. 3.
3. Omnia litis contestatione processus non valet nisi in iudicio summario.
4. Litis contestatio inducit quasi contractum inter litigantes.
5. Item perpetuat actiones, interruptit prescriptionem &c.

Litis contestatio nihil est aliud, quam declaratio voluntatis litigantium, qua declarant & profitentur, se super causa controversa utrumque in iudicio litigare velle. Vel brevius ita describi potest, quod sit, iudicij constitutio facta affirmatione unius & contradictione alterius.

Litem contestari dicitur tam actor, quam reus; actor quidem affirmativè, proponendo suam petitionem, reus vero negativè eisdem contradicendo, Gail. lib. 1. Obs. 73. num. 1. & 2. Quod si reus affirmativè respondeat & fateatur se debere, quod petit actor, nulla est litis contestatio; vel enim perseverat in illa confessione, & nulla est lis inter consentientes, ac consequenter etiam nulla est litis contestatio; vel opponit aliquam exceptionem, e. g. dicendo centum, quos petis ex causa mutui accepti quidem, sed jam solvi, vel reciproce debes mihi ex alia causa centum, & tali casu tantum fiet litis contestatio, si actor solutionem vel reciprocum debitum negaverit, unde per talem exceptionem affirmativam quodammodo fit actor; quia ipsi incumbit onus probandi suam exceptionem.

Sed quid si reus protestetur, quod per suam responsionem nolit litem contestari, an si simpliciter neget intentionem actoris, nihilominus censeatur lis esse contestata? R. quavis alias protestatio actui contraria non relevet, tamen communis est sententia, quod in hoc casu conservet jus protestantis, & impediat litis contestationem. Hujus ratio reddi potest, ne tam prompti simus ad litem instaurandam; idque tunc saltem procedet, si reus adferat rationabilem aliquam causam, cur hic & nunc litem contestari nolit; ut quia licet forsitan certus non sit de indebito, est tamen in firmâ opinione, &c. cupit tamen adhuc apud se & alios

Q. 2. de ve-